

Заняття 4.4. «Освітні онлайн можливості»

Мета заняття: розглянути сучасний тренд – навчання протягом життя, зробити огляд Інтернет-платформ онлайн-освіти, мотивувати здобувачів/здобувачок освіти до вдосконалення власного професійного рівня, сформувані у здобувачів/ок освіти навички цифрової грамотності, практичного використання можливостей онлайн-освіти.

Орієнтовна тривалість заняття: 45 хвилин

Організаційна пам'ятка: для заняття вам знадобляться опорний конспект, презентація, роздаткові матеріали (додатки на розсуд викладача/викладачки). Обладнання: дошка, маркери, мультимедійний комплекс, доступ в Інтернет, мобільні пристрої. Варто дане заняття при можливості провести в комп'ютерному класі. Якщо заняття буде проходити з використанням персональних комп'ютерів не забудьте провести інструктаж з техніки безпеки!

I. Вступ (5 хвилин)

Представлення теми і мети заняття.

Технології не стоять на місці і сучасний роботодавець вимагає постійного розвитку працівників/ниць. Отримання документа про освіту – не означає, що ваше навчання завершилось... Сьогодні ми навчимося навчатися.

II. Виклад матеріалу (20 хвилин)

НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ – СУЧАСНИЙ ТРЕНД

*Сучасний тренд – це навчання протягом усього життя: межа між моментом, коли людина вчиться і працює, розмивається. Раніше була чітка межа: закінчив заклад освіти, отримав диплом – і пішов працювати. Немає більше основи, на якій будується робота, зате з'явилися цикли: навчання-робота-навчання... Причому навчання здійснюється не лише закладами освіти, а й семінарами, короткостроковими навчальними програмами, онлайн-курсами, книгами. Другий важливий тренд, за словами засновника Prometheus – те, що відбувається масово, – **онлайн-курси для широкої аудиторії.***

Як перетворити саморозвиток на щось таке ж неодмінне, як чищення зубів чи ранкова кава? Радить Юрій Бугай, співзасновник та керівний партнер [StudyDive](#) – платформи офлайн-освіти.

«Як часто ви забуваєте почистити зуби зранку? Напевно, не дуже часто. Хоча навряд постійно думаєте: «Треба почистити зуби... Треба почистити зуби...».

А як часто ви плануєте відвідати освітню подію або витратити щодня 15 хвилин на вивчення чогось нового, але потім забуваєте про це?

Чому ми навіть не думаємо, а робимо, коли мова йде про чищення зубів? І чому ми постійно думаємо, але не робимо, якщо йдеться про навчання?

Відповідь дуже проста. Чищення зубів, керування автомобілем, ранкова кава — це звички, які ми сформували. Сила звички на індивідуальному рівні чи рівні організації — неймовірна. Спробуйте змінити одну зі своїх звичок, і ви відчуєте її силу.

Як перетворити навчання на таку ж звичку? 5 порад, як зробити навчання звичкою:

1. Почніть із «Чому?» Недаремно жартують, що найкращий спосіб вивчити іспанську — закохатися в іспанку. Визначте для себе, навіщо вам вчитися. Можливо, ви хочете отримати заряд енергії чи нові знайомства? Або розвинути якусь навичку чи компетенцію? Чи просто вміти говорити на нову тему, наприклад про імпресіонізм чи нейронауку?

2. Ставте SMART-цілі Чітке визначення цілей дозволить вам збудувати свою стратегію навчання. Звичайно ж, критичним є те, щоб цілі були сформульовані за технікою SMART (конкретні, вимірювані, яких можливо досягти, релевантні та обмежені у часі). Тобто ціль має бути, наприклад, не «покращити знання англійської», а «пройти 10 уроків з викладачем та відвідати 5 розмовних клубів протягом місяця».

3. Вбудуйте навчання в іншу звичку Для цього необхідно залишити тригер та винагороду від

старої звички, а от шаблон поведінки — змінити. Ще раз уявімо, що ви любите починати ранок із кави. Починаючи пити каву, ви, скоріше за все, одразу дістаєте телефон, щоб паралельно перевіряти фейсбук — це і є шаблон, який можна змінити! Замість фейсбуку відкрийте книгу, збережені статті, які ви хотіли давно прочитати, але не мали вільних 5-10 хвилин, чи коротенький урок мови на Duolingo. Таким чином ви залишаєте вказівку (пити каву зранку) та винагороду (заряд кофеїну чи просто декілька хвилин на самоті), але змінюєте шаблон (коротке навчання замість перевірки фейсбуку).

4. Створюйте групи друзів для навчання Обіцянка іншим завжди підштовхує нас продовжувати, навіть якщо мотивація зменшується. Домовленість із тренером змушує нас таки приїхати на тренування. Регулярний щомісячний книжковий клуб допомагає читати щонайменше одну книгу протягом місяця. Людина — істота соціальна, тому нам завжди важливо, що інші про нас подумують. Використайте це у своїх цілях.

5. Почніть із невеликих кроків Навчання не обов'язково вимагає значну кількість часу та грошей. Почніть із невеликих кроків. Часто ми не маємо звички читати багато, зате регулярно ставимо собі за ціль прочитати 50 книг за рік, передбачувано не досягаємо її з року в рік, а потім взагалі відмовляємося від цієї мети. А ви почніть не з 50 книг, а з 20, чи хоча б 5, але прочитайте їх! Почніть не з «вивчити мову за 3 місяці», а з «відвідати 5 розмовних клубів протягом 3 місяців»! Велика подорож починається з маленького кроку.

Чого вчитися? Виникає питання – чого ж вчитися, щоб залишатися конкурентоспроможними? Серед 10 найзатребуваніших професійних навичок у 2030 році очевидно буде активне навчання. Тобто не знання конкретної мови програмування чи Excel, а вміння навчатися як таке, тому що саме воно може відкрити вам доступ до всіх інших навичок – ми просто навчимося постійно їх опановувати та змінюватися. Можна почати готуватися до майбутнього вже сьогодні з невеликих кроків і, наприклад, запланувати відвідати якусь лекцію наступного тижня або подивитись цікавий майстер-клас.

ЯК НАВЧАТИСЯ СЬОГОДНІ, ЩОБ МАТИ РОБОТУ ЗАВТРА?

Безперервне навчання вже стає способом життя. Які ще нові формати отримання знань існують та як використовувати тренди у навчанні з користю для себе?

Через стрімкий темп розвитку те, що ви вчили у закладах освіти може втратити свою актуальність вже за кілька років. У сучасному світі усе більш затребуваними стають не знання у якійсь конкретній сфері, а саме вміння вчитися. На перший план виходить **learning agility** — **здатність до навчання та вміння швидко опановувати нове**.

У середньому знання людства вже зараз подвоюються кожні 13 місяців. Щоб залишатися конкурентоспроможним на ринку праці, звикайте до нового стилю навчання.

- Формуйте звичку навчатися.
- Використовуйте «коротке» навчання. Це може бути експеримент, який допоможе визначити, чи подобається вам той або інший напрям. Швидке занурення у певну тему допомагає швидше протестувати ймовірність того, що ця сфера вас захопить.

Онлайн — це не заміна офлайну, а лише один із інструментів

Зараз ми бачимо, як зростає популярність онлайн-платформ для навчання.

Але кількість скептиків щодо потенціалу онлайн-навчання теж зростає.

Навчання суто онлайн має свої недоліки.

- 1) Досить складно уявити формування практичних навичок в онлайні.
- 2) Навіть якщо говорити про онлайніві предмети, кількість людей, які проходять курс до кінця, є мізерною. У слухачів просто відсутнє зобов'язання приїхати на навчання і відключитися від щоденної праці.
- 3) Ключовим аспектом є соціальність навчання. Онлайн-освіта мало вчить людину бути людиною, спілкуватися, проявляти емпатію та налагоджувати зв'язки.

Що з цим робити?

- Беріть найкраще з обох підходів. Використовуйте формулу змішаного навчання, де онлайн та офлайн продуктивно співіснують.

- Не забувайте про розвиток *soft skills*, емоційного інтелекту та нетворкінгу.
- Завжди чітко ставте цілі та контролюйте результати, особливо якщо навчаєтесь онлайн.

Як жити у світі, де постійно необхідно вчитися вчитися?

1. Пройти онлайн-курс про те, як навчитися вчитися (на [Coursera](#) чи [Prometheus](#) :))
2. Змінити своє ставлення до навчання: від необхідного «зла» до цікавого експерименту.
3. Відслідковувати якісні та доступні освітні події
4. *Keep calm and don't panic*. Головне, чого вам потрібно навчитися — це приймати постійні зміни як нову норму життя та гнучко опановувати нове.

Обговорення почутого. Провести огляд онлайн курсів з розвитку загальнопрофесійних, спеціалізованих навичок, майстер-класів по професії, відеороликів в YouTube тощо.

БЕЗКОШТОВНІ ОНЛАЙН-КУРСИ ДЛЯ КАР'ЄРИ, ЯКІ МОЖНА ПРОЙТИ ПРОСТО ЗАРАЗ

Сучасний світ подарував нам можливість навчатися будь-де, будь-коли, і навіть робити це безкоштовно. Тож годі відкладати професійний розвиток на потім — тримайте підбірку корисних для кар'єри онлайн-курсів.

Курси англійської мови для кар'єри

Безкоштовні онлайн-курси англійської, які націлені саме на кар'єрне просування.

Англійська для кар'єрного зростання

Ресурс: *Prometheus*

Мова курсу: англійська

Тривалість курсу: 5 тижнів

Доступний: з 23 березня

Курс від викладачів Пенсильванського університету, оригінал розміщено на платформі [Coursera](#). Його розроблено для неносіїв англійської мови, які хочуть будувати кар'єру на світовому ринку. Ви дізнаєтесь про процес пошуку роботи, особливості складання резюме, супровідного листа та проходження інтерв'ю в Сполучених Штатах. А в домашніх завданнях будете порівнювати це з вашим українським досвідом. Курс передбачає максимальну залученість студентів до процесу навчання. Просто подивитися всі доступні відео і прочитати статті не вийде: на вас чекає чимало тестів та письмових завдань.

Англійська для бізнесу та підприємництва

Ресурс: *Prometheus*

Мова курсу: англійська

Тривалість курсу: 5 тижнів

Доступний: з 30 березня

Ще один курс від Пенсильванського університету, який відтепер можна пройти не тільки на [Coursera](#), а й на українській платформі [Prometheus](#). Це можливість підтягнути бізнес-англійську через вивчення таких тем, як вступ до підприємництва, основні засади досліджень ринку, складання бізнес-плану. Курс теж передбачає чимало практичних завдань: зокрема, наприкінці навчання потрібно буде створити привабливу презентацію або пропозицію, що ґрунтується на вашому бізнес-плані.

Курси для тих, хто планує пошук роботи

Пошук роботи — теж свого роду робота, і важливо ретельно підходити до цього процесу. Відібрали безкоштовні онлайн-курси, які допоможуть шукати роботу, подаватися на вакансії і проходити співбесіди.

Прокачка резюме

Ресурс: *Udacity*

Мова курсу: англійська (при потребі скористайтесь онлайн-перекладачем)

Тривалість курсу: 2 дні

Доступний: постійно

Ще один курс у партнерстві з Google. Він допоможе створити резюме, після якого вас

захочуть запросити на співбесіду. Після проходження курсу ви зможете конкретизувати перелік компаній, у яких хочете працювати, ефективно структуруєте резюме та зрозумієте, на яких саме навичках та досвіді варто акцентувати увагу.

[Відеокурс «Skills Lab: Успішна кар'єра»](#)

Ресурс: *Impactorium*

Мова курсу: українська

Тривалість курсу: 10 відеоуроків

Доступний: постійно

Курс від CSR Ukraine, Центру «Розвиток КСВ» та платформи Career Hub складається з 10 відеолекцій. Кожна лекція присвячена найважливішим навичкам, які затребувані сучасними роботодавцями: комплексне розв'язання проблем, критичне мислення, креативність, управління людьми, взаємодія з людьми, емоційний інтелект, формування власної думки та прийняття рішень, клієнтоорієнтованість, вміння вести переговори та когнітивна гнучкість.

[Курси для населення від Державної служби зайнятості](#)

Ресурс: *Державна служба зайнятості*

Мова курсу: українська

Тривалість курсів: від 1 години

Доступний: постійно.

Державна служба зайнятості, яка краще за будь-кого обізнана з проблемами кандидатів на українському ринку праці, вийшла в онлайн із курсами для роботодавців, населення та своїх працівників. Для громадян наразі доступні 7 коротких курсів-відеоуроків, найпопулярніші — «Пошук роботи за кордоном», «Створення резюме на сайті», «Як знайти роботу своєї мрії», «Як започаткувати власну справу».

[Курс для жінок «3 місяця в кар'єру»](#)

Ресурс: *EdEra*

Мова курсу: українська

Тривалість курсу: 5 годин

Доступний: постійно

Нам би хотілося жити у світі, де в жінок немає ані психологічних, ані жодних інших перешкод на шляху до втілення кар'єрних мрій. Але поки радимо відповідний курс. Він присвячений головним темам побудови кар'єри: правила успішної співбесіди; тайм менеджмент; як захистити свої права на роботі; для чого потрібен ментор і як його знайти; як зрозуміти, «скільки я коштую»; як зберегти свої персональні кордони на роботі; як свій бізнес може стати альтернативним шляхом розвитку кар'єри.

[Курс для осіб з інвалідністю «Ти можеш усе! Можливості безмежні!»](#)

Ресурс: *Prometheus*

Мова курсу: українська

Тривалість курсу: 14 тижнів

Доступний: з 5 березня

Освітня онлайн-платформа [Prometheus](#) спільно з Міністерством соціальної політики України та Асоціацією «Інформаційні технології України» запускають проєкт «Ти можеш усе! Можливості безмежні!». Суть проєкту — безкоштовне навчання і працевлаштування осіб з інвалідністю на вакантні посади в провідних ІТ-компаніях України.

Не забуваймо про освітні можливості YouTube:

- **Навчальні відеоролики;**
- **Професійні майстер-класи**
- **Підписка на корисні канали...**

Обговорення почутого.

Можна провести виконання практичних вправ, під час виконання яких слухачі/слухачки

безпосередньо знайомляться з оглянутими на занятті освітніми платформами. Оглядають їх сайти в Інтернеті та обирають освітні можливості для себе. Дану роботу можна організувати в малих групах, а потім презентувати результати огляду. При виконанні вправ можна використати поради «Добірка безкоштовних онлайн-сервісів для навчання українською» (додаток 2). При потребі викладач/викладачка може провести огляд платформ паралельно з слухачами/ками, траслюючи огляд на проектор з портативного (персонального) комп'ютера.

7 ПОРАД, ЯК ПРОСЛУХАТИ ОНЛАЙН-КУРС ДО КІНЦЯ І ОТРИМАТИ КОРИСТЬ

1. Визначіть свою мету за методом SMART Є люди, для яких прослухати онлайн-курс настільки ж легко, як прочитати книгу. Якщо це не про вас, вам потрібна куленепробивна мотивація — ви маєте чітко розуміти, навіщо витрачаєте свій час на навчання. Важливо спочатку сформулювати запит, і тільки потім шукати під нього курс.

2. Ретельно вивчіть інформацію про курс Не можете обрати між кількома курсами на схожу тематику? Дослідіть їх ретельніше — уважно прочитайте інформацію про курс, зверніть увагу на його структуру, список рекомендованих джерел. Обов'язково почитайте відгуки людей, які завершили цей курс.

3. Ознайомтеся зі структурою курсу, перш ніж почати Коли знаєш загальну картинку, простіше розібратись у деталях. Зробіть для себе таблицю-розклад з темами, які вивчатимете протягом курсу, і пропишіть день і час, коли й чим плануєте займатись.

4. Оберіть один основний ресурс для навчання Розділи курсу — це ваші віхи в опануванні матеріалу. Якщо ви розпорошуєте увагу одразу на декілька ресурсів (наприклад, подивились онлайн-курс, потім — кілька сторонніх лекцій по темі, потім — почитали підручник), відчуття руху вперед зникає, а разом з ним зникає і мотивація. Використовуйте лише ті додаткові ресурси, де є вправи та тести — практика замість пасивного слухання точно допоможе краще запам'ятати матеріал.

5. Знайдіть ментора (наставника) У процесі навчання виникає багато фахових запитань, на які буває важко знайти відповідь у мережі. Тому важливо мати людину, яка працює у сфері і буде готова допомогти вам. До того ж, такий формат створить необхідні зобов'язання для навчання — ви чітко знатимете дедлайн для опанування певної теми.

6. Беріть участь в обговореннях Недарма на багатьох платформах з онлайн-курсами є форуми й чати, де можна обмінятись думками щодо курсу, обговорити цікаву тему, поділитись спостереженнями тощо. Якщо є можливість, створіть свою study group — знайдіть людей у своєму місті / на роботі / у найближчому оточенні, які також вивчають обрану дисципліну, і раз чи два на місяць збирайтесь разом для навчання, підтримки одне одного і обговорення проблемних питань. Найкраще це працює для вивчення мов. Крім того, групові обговорення — хороший інструмент для нетворкінгу. Цікавтесь професійним бекграундом одногрупників, шукайте робочі зв'язки, і хтозна — може, згадаєте, що вчилися разом із професійним фотографом, коли будете готувати презентацію свого проєкту.

7. Опануйте інструменти ефективного навчання

- **Не перечитуйте, а відтворюйте.**
- **Тестуйте себе.** Після конспектування переходьте до самоперевірки. Запитання можна скласти самостійно або ж скористатися вже готовими зі сторонніх джерел.
- **Використовуйте візуалізацію, щоб запам'ятати слова та формули.**
- **Запам'ятовуйте нову інформацію фрагментами.**
- **Не відволікайтесь.** Коли навчаєтесь, залиште телефон в іншій кімнаті, попередьте домашніх, що вас не варто відволікати, не заходьте на «заборонені» сайти. Боротися з прокрастинацією допомагає також метод Pomodoro: ви встановлюєте таймер на 25 хвилин, сфокусовано працюєте протягом цього часу, потім робите перерву на 5 хвилин і продовжуєте працювати. Після кількох таких сесій можна влаштувати довшу перерву і вигадати собі невелику винагороду.

III. Практична частина (15 хвилин)

Вправи для розвитку цифрової грамотності та критичного мислення.

Практична частина може інтегруватися у виклад матеріалу.

Виконуються за допомогою мобільних пристроїв або персональних комп'ютерів.

Вправа 1. Моніторинг освітніх платформ з метою пошуку дистанційних курсів для себе.

«Створення власного переліку освітніх можливостей»

Вправа 2. Робота в невеликих групах або персонально: Практична робота з YouTube – пошук професійних майстер-класів.

Аналіз проведених практичних вправ.

IV. Підведення підсумків. Домашнє завдання (5 хвилин)

Рефлексія. Запитання до аудиторії:

Що основного для себе ви дізнались на занятті?

Які онлайн курси ви підібрали для себе?

Домашнє завдання: Повторити опрацьований матеріал «Освітні онлайн можливості».

Пройти онлайн курс (можливо короткотерміновий) або майстер-клас з отриманням сертифікату до завершення навчання.

Для отримання сертифікату на платформах потрібно зареєструватись!

Додаткові матеріали:

- Презентація до заняття
- Добірка безкоштовних онлайн-сервісів для навчання українською

Використані джерела інформації:

<https://www.segodnya.ua/ua/ukraine/uchitsya-vsyu-zhizn-osnovatel-prometheus-o-trendah-sovremennogo-obrazovaniya-1376332.html> «Вчитися все життя: засновник Prometheus – про тренди сучасної освіти»

<https://happy monday.ua/bezkoshtovni-onlajn-kursy-dlya-kar-yery-yaki-mozhna-projty-prosto-zaraz>

«Безкоштовні онлайн-курси для кар'єри, які можна пройти просто зараз»

<https://happy monday.ua/jak-zrobyty-navchannja-zvychoju> «Як зробити навчання звичкою: 5 порад від Юрія Бугая»

<https://happy monday.ua/ru/jak-navchytysja-sogodni-shhob-maty-robotu-zavtra>

<https://mizky.com/article/222/online-education-ua> «Добірка безкоштовних онлайн-сервісів для навчання українською»

ДОБІРКА БЕЗКОШТОВНИХ ОНЛАЙН-СЕРВІСІВ ДЛЯ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ

На сьогодні онлайн-освіта стає все більш популярною не лише у світі, але й в Україні. Рекомендуємо вам кілька інтернет-платформ з безкоштовними курсами з різних предметів від авторитетних викладачів провідних університетів. Головне — це бажання вчитись та доступ до інтернету. Пропонуємо оцінити кілька онлайн-платформ, які пропонують безкоштовні курси з різних предметів. Деякі з них – українські проекти, у інших – наявні субтитри українською.

PROMETHEUS Український сервіс Prometheus позиціонує себе як громадський проект масових відкритих онлайн-курсів. Незважаючи на те, що з'явився він відносно недавно (в 2014 році), одразу зумів стати популярним серед людей, які прагнуть нових знань. Завдяки цій платформі кожен в Україні, незалежно від віку, соціального стану та місця проживання, може стати студентом. Тут ви знайдете **безкоштовні навчальні курси університетського рівня від викладачів КНУ, КПІ та Києво-Могилянської академії**. Обравши тематику, з'являється можливість переглядати відеолекції, виконувати інтерактивні завдання, щоб перевірити набуті знання, та спілкуватись на форумі з іншими студентами та викладачами. За умови успішного виконання усіх завдань, студент отримує сертифікат про завершення курсу. Навчатись можна в будь-який час, адже відеолекції, тести і форум доступні цілодобово.

COURSERA Coursera — освітній проект, який пропонує своїм слухачам **сотні безкоштовних онлайн-курсів з різних предметів від провідних американських університетів**. У разі успішного закінчення, студент отримує сертифікат про проходження курсу. Студенти самі обирають час для навчання, переглядають відеолекції, виконують домашні завдання та перевіряють виконані роботи інших студентів. Викладачі встановлюють мінімальну кількість балів, які має набрати студент, тому багато слухачів “відсіюються” під час навчання. Найкоротші курси тривають 3 тижні, найпоширеніші — 6-ти тижневі, однак є й такі, які тривають 10 та більше тижнів. Зважаючи на те, що відеолекції читають англійською мовою, **найпопулярніші з них субтитровані українською мовою**.

EDERA EdEra (Education Era) — освітній проект, завдання якого — зробити навчання в Україні якісним та доступним. **Усі курси тут безкоштовні**, але після закінчення кожен охочий може віддячити проекту. До кожної лекції (коротких відео, запитань і завдань для кращого засвоєння матеріалу) додається супроводжуючий матеріал — конспект з ілюстраціями та поясненнями. Кожного тижня студенти здають домашнє завдання, а в кінці курсу — екзамен. Навчатись можна в будь-який зручний час, а **успішність підтверджується сертифікатом**.

ВУМ ВУМ (Відкритий Університет Майдану) — дистанційна платформа громадянської освіти. Онлайн-проект пропонує більше ніж 30 тем для безкоштовного навчання. Курси сформовані з відео-лекцій, практичних завдань та контрольних запитань. Наявність форуму надає можливість спілкування. Онлайн-курси пов'язані з напрямками: персональний розвиток, реалізація потенціалу, підприємництво, формування відкритого суспільства в Україні. За умови успішного проходження обраного курсу, ви можете завантажити сертифікат.

DUOLINGO Якщо ви поставили перед собою мету — вивчити іноземну мову, тоді вам в нагоді стане **безкоштовна платформа Duolingo**, у якої, до речі, є український інтерфейс. Навчання проходить в ігровій формі, з кожним рівнем завдання стають складнішими, а за їх виконання ви отримуєте “гроші” — лінготи. За них можна купити перехід на вищий рівень або додатковий закритий. Більше уваги приділяється письмовим урокам та диктантам. Користувачі цієї онлайн-платформи можуть додавати друзів, щоб з ними змагатись.

TED TED (Technology, Entertainment, Design) — некомерційний проект, який збирає зі всього світу науковців, бізнесменів, політиків, активістів. **Мета конференції — поширити серед суспільства унікальні та цікаві ідеї**. Після конференції їхні промови з'являються на сайті TED. На сайті можна знайти більше 2 тисяч відео, до більшої частини з яких є субтитри українською.

Можливостей онлайн-освіти безліч!